

Kronične neurološke bolesti skupni su pojam pod kojim podrazumijevamo mnogobrojne poremećaje središnjega živčanog sustava koji zahvaćaju neurone, oštećuju njihova tijela (bolesti sive tvari) ili produžetke (bolesti bijele tvari) ili su kombinacije različitih stupnjeva oštećenja bijele i sive tvari. U tu veliku skupinu bolesti pripadaju multipla skleroza, različite vrste demencija, epilepsija, Parkinsonova bolest, bolest motoneurona i mnoge druge. Uzroci ovih bolesti su mnogobrojni i za sada još uvijek nedovoljno razjašnjeni – genska predispozicija, upala, trauma, vaskularni poremećaji, poremećaj neurotransmitorskih sustava, autoimunosni poremećaji, nepravilna prehrana, zagađenja iz okoliša te posljedični pad oksidacijskog kapaciteta u organizmu. S obzirom na to da je uzrok tih bolesti najčešće multifaktorski, za mnoge od njih još uvijek ne postoji pouzdana i pravodobna dijagnostika, a postojeće terapije pokušavaju tek usporiti štetu i olakšati simptome, katkad uz brojne i neugodne nuspojave.

Kronične neurološke bolesti, nažalost, nisu bolesti starije životne dobi, one se pojavljuju u svim dobnim skupinama, a zbog različitih dijelova središnjega živčanog sustava koje zahvaćaju, uz posljedično smanjenje različitih funkcija (motorika, osjet, poremećaji sfinktera i seksualna disfunkcija, poremećaji ravnoteže, vid, sluh), znatno umanjuju kvalitetu života. Ove bolesti u velikom broju zahvaćaju radno aktivno stanovništvo te su česti razlog bolovanja, preuranjenog umirovljenja, ali su i razlogom smanjenog funkcioniranja na privatnom planu, što vrlo često rezultira raspadom obitelji uz mnogobrojne socio-ekonomske posljedice. Da bi se umanjile negativne posljedice kroničnih neuroloških bolesti na zdravlje i život oboljelih, te osiguralo njihovo bolje funkcioniranje na poslovnom i privatnom planu, potrebno je rano prepoznavanje simptoma bolesti, rana i ciljana dijagnostika te pravodobno i planirano simptomatsko liječenje, kao i prevencija pojave novih simptoma bolesti. Potrebno je naglasiti da u zbrinjavanju takvih bolesnika sudjeluje čitav tim liječnika različitih specijalnosti, fizioterapeuta, kineziterapeuta, logopeda, ako je potrebno socijalni radnici i druge stručne službe.

prof. dr. sc. Vanja Bašić Kes
Klinika za neurologiju,
KBC „Sestre milosrdnice“,
Zagreb; Referentni centar za
neurovaskularne poremećaje
Ministarstva zdravlja
Republike Hrvatske

Akademkinja Vida Demarin,
Poliklinika Aviva, Zagreb

Cilj je tematskog broja MEDIX-a liječnike primarne zdravstvene zaštite, neurologe i liječnike drugih specijalnosti, medicinske sestre i tehničare, te polaznike poslijediplomskih i specijalističkih studija upoznati s najnovijim spoznajama iz područja epidemiologije, etiologije, dijagnostike i liječenja najčešćih kroničnih neuroloških bolesti.

U ovom su broju MEDIX-a uvaženi domaći stručnjaci pripremili pregledne članke iz epidemiologije, dijagnostike, kliničkog vođenja i plana liječenja te farmakoloških i nefarmakoloških metoda liječenja, koji mogu poslužiti u dijagnosticiranju i liječenju najčešćih kroničnih neuroloških bolesti. Također, u ovom broju objavljen je cjeloviti sadržaj ažuriranih stručnih hrvatskih smjernica za liječenje multiple skleroze, a obrađen je i poseban pristup tematici poput kirurškoga liječenja epilepsija, epilepsije u trudnoći i liječenja boli u bolesnika s multiplom sklerozom.

Vjerujem da će ovaj tematski broj MEDIX-a pomoći u unapređenju dijagnostike, liječenja i ranog prepoznavanja najčešćih kroničnih neuroloških bolesti i time utjecati na poboljšanje zdravstvene skrbi o ovim bolesnicima, kao i na posljedično poboljšanje kvalitete života i svakodnevnog funkcioniranja.